

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 septembrie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte
Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Coștaș, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015 în cauza penală privind-o pe

Spînu Elena Vladimir, născută la 05 ianuarie 1963, originară din s.Temeleuți, r-nul Florești, domiciliată în or.Fălești, str.Miron Costin, 17.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.04.2013 - 25.11.2013;

Instanța de apel: 13.12.2013 - 22.04.2015;

Instanța de recurs: 01.07.2015 - 23.09.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Fălești din 25 noiembrie 2013, a fost încetat procesul penal în privința lui Spînu Elena în comiterea infracțiunii prevăzute de art.149 alin.(1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a constatat că Spînu Elena, activînd în calitate de medic obstetrician ginecolog al Secției maternitate a IMSP „Spitalul raionul Fălești” și fiind medicul curant al gravidei Dragomir Zinaida, în perioada din timpul purtării sarcinii, ignorînd regulile de acordare a asistenței medicale în sensul stabilirii existenței sau inexistenței circularei duble a cordonului ombilical în jurul gîtului fătului, nu i-a prescris acesteia din urmă efectuarea examenului ultrasonografic în sensul dat și ca urmare, la 17.03.2012, în jurul orei 12.00, în procesul de naștere a paturientei Dragomir Zinaida, ce era internată în Secția maternitate a spitalului r-nului Fălești, prin încălcarea din imprudență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, exprimate prin nefinisarea nașterii, prin operație cezariană, pe motiv a insuficienței forțelor de contracție a paturientei, a extras fătul nou născut pe nume Dragomir Corina, la care s-a stabilit prezența circularei duble a cordonului ombilical în jurul gîtului, avînd hemoragie intracerebrală, pe motiv a prezenței hipoxiei acute intrauterine la paturienta Dragomir Zinaida, în rezultatul cărui, la 25 martie 2012, nou născuta Dragomir Corina a decedat, fapt confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr.246 din 18 martie 2013.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpata să fie condamnată conform învinuirii înaintate - în baza art.213 lit.b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o activitate legată de practica medicală, cu suspendarea executării ei pe un termen de probă de 2 ani, invocînd că acțiunile inculpatei neîntemeiat au fost recalificate în prevederile art.149

alin.(1) Cod penal, pe motiv că instanța eronat a apreciat probele cauzei, nu s-a luat în considerație declarațiile inculpatei, care a recunoscut faptul neprescrierii examenului ultrasonografic în timpul travaliului parturientei din lipsa specialistului, a succesoriului victimei Z.Dragomir, a martorilor T.Pacivovschi, I.Bobu, L.Bădărău, care confirmă vinovăția inculpatei în cele incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, a fost respins apelul procurorului, ca fiind nefondat.

Instanța de apel, respectând prevederile art.414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, analizând și apreciind suplimentar probele administrate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării reciproce, a constatat că prima instanță corect a reîncadrat acțiunile inculpatei E.Spînu în baza art.149 Cod penal, care și-a găsit confirmare.

Totodată, instanța de apel, analizând corectitudinea încetării procesului penal pe motivul împăcării părților, formulată în temeiul art.109 Cod penal, a conchis că prima instanță, la încetarea procesului, a ținut cont de prevederile art.332 alin.(1) Cod penal, care stipulează că în cazul în care pe parcursul judecării cauzei se constată vreun temei prevăzut în art.275 pct.5-9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

La fel, instanța de apel a constatat că prima instanță a avut temei legal de a accepta cererea de împăcare notarial autenticată depusă de către succesoriul victimei prin intermediul reprezentantului ei legal, avînd toate împuternicirile prevăzute de normele procesul-penale pentru a accepta împăcarea din numele persoanei pe care o reprezintă, lipsind în acest sens careva impedimente procesuale. Or, dispunînd încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților, instanța a ținut cont de voința succesoriului victimei de a se împăca cu inculpata și motivele acestei împăcări, care au fost expuse de aceasta inclusiv și în instanța de apel, unde și-a susținut cerințele de împăcare.

De asemenea, instanța de apel a conchis că nu poate fi reținut argumentul procurorului ce ține de reîncadrarea acțiunilor inculpatei în baza art.213 lit.b) Cod penal cu stabilirea pedepsei penale, constatînd ca fiind corectă încadrarea juridică a acțiunilor acesteia conform art.149 alin.(1) Cod penal, deoarece conform hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.12 din 24.12.2012 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale”, procurorul, potrivit art.326 alin.(1) Cod de procedură penală, are dreptul de a modifica învinuirea „dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvîrșit o infracțiune mai gravă decît cea incriminată anterior”. Totodată, instanța de apel a relatat că, în cadrul judecării apelului, procurorul nu poate modifica acuzarea în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil, deoarece învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de justiție. Prin urmare, instanța a conchis că ordonanța de modificare a învinuirii în sensul încadrării acțiunilor inculpatei în baza art.213 lit.b) Cod penal, prezentată de procurorul V.Costaș în instanța de apel, nu poate fi acceptată, deoarece învinuirea dată nu a constituit obiectul examinării în prima instanță și nu a fost inițiată de către procurorul care a condus urmărirea penală în acest caz. Totodată, instanța a menționat că, potrivit art.326 Cod de procedură penală, în instanța de apel învinuirea poate fi modificată în sensul agravării, doar atunci cînd în rezultatul probelor cercetate se constată că inculpatul a comis o faptă mai gravă decît cea imputată. Însă, componentele de infracțiuni prevăzute la art.149 și 213 Cod penal, fac parte din aceeași categorie de infracțiuni mai puțin grave, iar probele supuse cercetării în instanța de apel, dezvăluiesc aceleași împrejurări a cauzei, ce au fost prezentate și la examinarea ei în fond.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în apel; instanța de apel nu a luat în considerație că potrivit art.325 alin.(2) Cod de procedură penală, modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare, însă prin învinuirea înaintată în instanța de apel nu a fost agravată situația inculpatei, aceasta în cadrul urmăririi penale fiind pusă sub aceeași învinuire, care a fost doar completată cu prevederile Legii ocrotirii sănătății și a Legii cu privire la executarea profesiei de medic; instanța de apel nu a dat apreciere probelor prezentate din punct de vedere al pertinentei și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, în rest invocând repetat aceiași motive ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă că temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) Cod penal, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau acesta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În sensul art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecînd apelul verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor suplimentar administrate, pronunțîndu-se asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate.

Fiecare probă, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Aceste prevederi procesuale au fost respectate de către instanța de apel la judecarea apelului.

6.1. Spînu Elena a fost pusă sub învinuire în baza art.213 lit.b) Cod penal.

Procurorul prezent în ședința de judecată, T.Paladi, a prezentat ordonanța de modificare a acuzării în ședința de judecată din 21.11.2013, prin care a dispus modificarea învinuirii inculpatei E.Spînu în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.149 alin.(1) Cod penal, pe motiv că, reieșind din circumstanțele stabilite în cadrul examinării cauzei, inculpata a săvîrșit lipsirea de viață din imprudență a victimei (f.d.163 v.1)

Instanța de fond, reieșind din faptul că acțiunile inculpatei au fost calificate în baza art.149 alin.(1) Cod penal și că în ședința de judecată părțile au prezentat cererea de împăcare, solicitînd încetarea procesului penal, care a fost susținută și de către procuror, a încetat procesul penal în legătură cu împăcarea părților, în temeiul art.109 Cod penal.

Din motive neclare, același procuror - T.Paladi, a declarat apel solicitînd casarea sentinței și remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în aceeași instanță, argumentînd că în instanța de fond procurorul eronat a orientat instanța de judecată de a înceta procesul penal în legătură cu împăcarea părților.

La 03.02.2014, procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, V.Costaș, a declarat apel suplimentar, prin care a solicitat condamnarea inculpatei E.Spînu în baza art.213 lit.b) Cod penal, iar ulterior a prezentat ordonanța din 20.12.2014 de modificare a învinuirii în ședința de judecată, prin care s-a dispus modificarea învinuirii înaintate lui E.Spînu în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.213 lit.b) Cod penal.

Colegiul remarcă, că potrivit art.53 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, la examinarea cauzei penale în instanța de judecată, procurorul reprezintă acuzarea în

numele statului și prezintă în ședința de judecată probele respective în cauza în care a condus sau a efectuat personal urmărirea penală, iar potrivit pct.4) al aceluiași articol, modifică încadrarea juridică a infracțiunii săvârșite de inculpat dacă în cursul cercetărilor judecătorești se va constata că inculpatul a săvârșit această infracțiune.

Conform prevederilor art.53 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, procurorul își expune părerea în dezbaterile judiciare asupra faptei infracționale săvârșite de inculpat, încadrării ei în baza legii penale și pedepsei care urmează a fi aplicată.

Raportînd aceste stipulări la argumentele invocate de procurorul V.Costaș în recursul declarat, Colegiul penal consideră că acestea sînt în contradicție cu prevederile normelor nominalizate și nu pot fi reținute ca temei pentru casarea deciziei instanței de apel.

Instanța de recurs constată că, în prima instanță procurorul a modificat învinuirea lui E.Spînu în sensul ameliorării situației acesteia.

Conform art.325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare.

În situația dată, în condițiile în care reprezentantul învinuirii de stat, prin ordonanța de modificare a învinuirii din 21.11.2013, a modificat învinuirea încadrînd acțiunile inculpatei în prevederile art.149 Cod penal, aceste împrejurări nu pot fi evaluate decît ca refuz a-l procurorului de la învinuirea inițial adusă. În atare condiții, instanța de judecată urma a se conforma cerințelor de modificare a încadrării faptei comise de E.Spînu, cu atît mai mult că acestea erau în favoarea inculpatei, iar instanța de judecată în conformitate cu prevederile art.325 Cod de procedură penală, nu poate agrava situația inculpatului în raport cu acuzarea susținută de procuror în cadrul ședinței de judecată.

Astfel, Colegiul penal conchide că, instanța de fond corect a procedat încadrînd acțiunile lui E.Spînu în prevederile art.149 Cod penal, în limitele învinuirii formulate de către acuzatorul de stat, pentru a nu depăși aceste limite, încetînd procesul penal în legătură cu împăcarea părților, în temeiul art.109 Cod penal.

În acest context, nu pot fi reținute argumentele recurentului, precum că instanța de apel urma să examineze cauza conform noii învinuirii prezentate în instanța de apel și s-o recunoască vinovată pe E.Spînu în baza art.213 lit.b) Cod penal.

La acest capitol, Colegiul reține că, reieșind din sensul art.325 Cod de procedură penală, citat mai sus, în cadrul judecării apelului procurorul nu poate modifica acuzarea în sensul agravării ei, pe motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil, deoarece învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție, reieșind din faptul că este formulată în instanța de apel. Totodată, potrivit art.326 Cod de procedură penală, modificarea acuzării în sensul agravării ei este posibilă doar în cadrul examinării cauzei în prima instanță.

Colegiul atestă că, sancțiunea art.149 alin.(1) Cod penal, în baza căruia procurorul i-a înaintat învinuirea lui E.Spînu în prima instanță, prevede pedeapsa închisorii de pînă la 3 ani, iar sancțiunea art.213 lit.b) Cod penal, în baza căruia procurorul i-a înaintat învinuirea în instanța de apel, prevede pedeapsa închisorii de pînă la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, prin urmare aceasta este mai gravă.

Lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta, cu trimitere la prevederile art.325, 326 Cod de procedură penală, la jurisprudența CEDO, și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la argumentele apelului declarat de procuror referitor la motivul neacceptării învinuirii formulate în instanța de apel prin ordonanța din 20.12.2014. Totodată, hotărîrea atacată cuprinde și motivele pe care se întemeiază soluția privind încetarea procesului penal în baza art.149 Cod penal, care este

bine argumentată și expusă la pct.4 al prezentei decizii, pe care instanța de recurs o susține deplin.

Mai mult, autorul recursului nu aduce careva argumente, care ar combate concluziile instanțelor de judecată în acest sens, doar invocă că încetarea procesului penal nu poate avea loc între inculpată și succesorul în drepturi și obligații a părții vătămate defuncte, împăcarea fiind *personală*.

În sensul dat, instanța de recurs reține că, Z.Dragomir este succesorul părții vătămate și reprezentat legal al acesteia. Potrivit art.81 Cod de procedură penală, în procesul penal, calitatea de succesori al părții vătămate sau al părții civile o poate avea ruda ei apropiată care a manifestat dorința să exercite drepturile și obligațiile părții vătămate decedate sau care, în urma infracțiunii, a pierdut capacitatea de a-și exprima conștient voința.

Reieșind din sensul legislației în vigoare, succesorii sînt persoanele fizice sau juridice care, în condițiile legale, succed în drepturi persoanele fizice decedate, ei devin părți prin succesiune în procesul penal și au aceleași prerogative și facultăți procesuale ca și părțile pe care le-au înlocuit, valorificînd însă drepturi proprii ce decurg din calitatea lor.

Succesorul părții vătămate sau al părții civile participă la procesul penal în locul părții vătămate sau părții civile, acesta dobîndește drepturile și obligațiile victimei avînd și alte drepturi și obligații prevăzute de art.60 și 62 Cod de procedură penală.

Potrivit art.60 alin.(1) pct.13) Cod de procedură penală, partea vătămată dispune de un șir de drepturi, inclusiv și dreptul de a se împăca cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile prevăzute de lege.

Prin urmare, succesorul părții vătămate, în temeiul prevederilor normelor penale sus menționate, dispune de drepturile și obligațiile părții vătămate, inclusiv și de dreptul de a se împăca cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile prevăzute de lege.

Potrivit art.109 Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiunile ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Colegiul constată că, în speță, condițiile pentru aplicarea instituției împăcării părților au fost respectate. Infracțiunea comisă de E.Spînu - lipsirea de viață din imprudență, potrivit art.16 Cod penal, se consideră o infracțiune mai puțin gravă și, pentru astfel de infracțiune legiuitorul a prevăzut înlăturarea răspunderii penale.

La caz, împăcarea a avut loc între reprezentantul părții vătămate, care este succesorul acesteia și inculpată. Astfel că, caracterul personal prevăzut de art.109 alin.(2) Cod penal, produce efecte în persoana făptuitorului și a persoanei care dorește împăcarea, partea vătămată, fie direct, fie reprezentată.

Prin urmare, instanța de apel, verificînd legalitatea soluției de încetare a procesului penal, reținînd actele cauzei, potrivit cărora succesorul părții vătămate și-a exprimat expres voința de a se împăca cu inculpata total, necondiționat și definitiv, înțelegînd că pune capăt litigiului născut din săvîrșirea infracțiunii, înlăturînd astfel consecințele penale, corect a menținut hotărîrea primei instanțe de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților, în temeiul art.109 Cod penal.

Totodată, Colegiul atestă că, motivele expuse de recurent în recurs au fost anterior invocate în apel, iar instanța de apel analizîndu-le pe deplin și apreciînd toate probele din dosar, examinîndu-le în ansamblu, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de

procedură penală.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În consecință, se apreciază că nu există temeii legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea acestuia, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art.432 alin.(1) - (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Coștaș, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui Spînu Elena, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 16 octombrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu